

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Υπό τοῦ κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Δ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Κοσμήτορος τῆς Σχολῆς

Ἡ Α.Β.Σ.Π. λειτουργοῦσα βάσει τοῦ Ν.Δ. 3876)1958 ὡς Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν οἰκονομικοδιοικητικὴν μόρφωσιν στελεχῶν τῆς Οἰκονομίας, τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν κοινωφελῶν ὀργανισμῶν ὡς δὲ ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὅλου διδακτικοῦ προγράμματος αὐτῆς, ἡ πραγματοποίησις τοῦ σκοποῦ τούτου εὐρίσκεται ἀρρήκτως συνδεδεμένη μετὰ τὴν γενικωτέραν προσπάθειαν Οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκβιομηχανίσεως τοῦ τόπου, βραχυχρονίως μὲν ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας, μακροχρονίως δὲ ὑπὸ τὰς προβλεπομένας ἀνάγκας τῆς ἀναπτυσσομένης Βιομηχανίας τῆς Χώρας.

Αἱ τελευταῖαι δὲ δὲν περιορίζονται, ὡς εἰκός, εἰς μόνας τὰς ἀνάγκας τῆς Βιομηχανίας εἰς εἰδικευμένον διοικητικὸν καὶ οἰκονομοτεχνικὸν προσωπικόν, ἀλλὰ ἐκτείνονται καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Δημοσίαν Διοίκησιν, τὸ προσωπικὸν τῆς ὁποίας, τὸ ἀσχολούμενον μετὰ τὴν Βιομηχανίαν, δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνειδίκευτον καὶ ἔρασιτεχνικόν.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω τὸ διδακτικὸν πρόγραμμα τῆς Σχολῆς καταδεικνύει τὴν πρόθεσίν της νὰ μορφώσῃ στελέχη διαθέτοντα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπαρκῆ γενικὴν κατάρτισιν εἰς βιομηχανικὰ θέματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ποιᾶν τινα εἰδίκευσιν εἰς συγκεκριμένους τομεῖς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος ἰδιαίτερας διὰ τὴν Ἑλλάδα σημασίας. Κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ διδακτικοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς φαίνονται πρυτανεύουσαι δύο κατευθυντήριαι σκέψεις: α) ἡ κάλυψις τῶν παρουσῶν καὶ ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀμέσου μέλλοντος, καὶ β) ἡ ἀναγνώρισις τῶν κρατουσῶν σήμερον συνθηκῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν δυνατότητα τῆς ἱκανοποιητικῆς ἀπορροφήσεως τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς.

Διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν της καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἐπιδιώξεις της ἱκανοποιητικῶς (μόρφωσις οἰκονομικοδιοικητικῶν στελεχῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἐν ὄψει τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας) ἡ Σχολὴ θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ *συνεχῶς* ὡς ἄμεσον ἐπιδίωξιν νὰ εἶναι :

α) Ὁ κυριώτερος φορεὺς τῶν οἰκονομοτεχνικῶν γνώσεων τῶν συναφῶν πρὸς τὴν ἐκβιομηχανίαν, τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀνάπτυξιν.

β) Ὁ κυριώτερος πράκτωρ τῆς διαδόσεως τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς ἐκβιομηχανίσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς δημιουργίας εὐρυτέρας βιομηχανικῆς συνειδήσεως καὶ συνειδήσεως ἀναπτύξεως.

γ) Ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἰδρυμάτων διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν διαδικασιῶν καὶ τῶν προβλημάτων τῆς ἐκβιομηχανίσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως ἐν Ἑλλάδι.

δ) Ὁ κυριώτερος ἀγωγὸς εἰσροῆς τῶν συγχρόνων ἰδεῶν καὶ τάσεων, σχετικῶς μὲ τὴν βιομηχανίαν, τὴν ἐκβιομηχανίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν χώραν.

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ Σχολή, πέραν τῆς συνεχοῦς προσπάθειάς της νὰ καλύπτῃ τὰς παρούσας καὶ ἀμέσους ἀνάγκας τοῦ τόπου εἰς εἰδικευμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ συνεχῶς νὰ εἶναι ὁ ἐν Ἑλλάδι *πρόδρομος* τῶν συγχρόνων ἰδεῶν, τάσεων καὶ κατευθύνσεων εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπιστημονικῆς ἀρμοδιότητός της.

Διὰ νὰ καταστῇ τοῦτο δυνατόν ἡ Σχολή πρέπει νὰ διαθέτῃ ἱκανὴν ἐλαστικότητα καὶ προσαρμοστικότητα εἰς τὰ προγράμματά της, διὰ νὰ δύναται νὰ ρίπτῃ τὸ κέντρον βάρους τῶν δραστηριοτήτων της εἰς ἐκείνους τοὺς τομεῖς, οἱ ὅποιοι παρουσιάζουν ἐκάστοτε μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν χώραν. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερος ἐχθρὸς διὰ τὸ μέλλον τῆς Σχολῆς ὡς ἐπιστημονικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἰδρύματος ἀπὸ τὴν σὺν τῷ χρόνῳ ἀπολίθωσιν ἐνὸς προγράμματος, τὸ ὅποιον ἂν δύναται σήμερον νὰ θεωρηθῇ ἀρκούντως ἐκσυγχρονισμένον καὶ προοδευτικὸν μοιραίως θὰ καταστῇ μετὰ πάροδον ἀριθμοῦ ἐτῶν πεπαλαιωμένον καὶ ἀναχρονιστικόν.

Δὲν εἶναι ὅμως οὔτε ὀρθὸν οὔτε σκόπιμον ἡ ἐλαστικότης καὶ προσαρμοστικότης τῶν προγραμμάτων τῆς Σχολῆς νὰ εἶναι τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητός της. Τοῦτο ἰσχύει ἰδιαίτατα διὰ τὸν καθαρῶς διδακτικὸν τομέα. Ὡς ἀνώτατον *διδακτικόν* ἴδρυμα, ἡ Σχολή ἔχει ἀνάγκην ἐνὸς διδακτικοῦ προγράμματος σταθεροῦ καὶ μονίμου. Τοῦτο δὲ τόσον ἐκ λόγων καθαρῶς παιδαγωγικῶν, ὅσον καὶ ἐκ λόγων εὐρυτέρων. Διδασκαλία σημαίνει μετάδοσιν ἐνιαίου σώματος γνώσεων καὶ συγκεκριμένου συστήματος ἐννοιῶν. Δὲν χωροῦν, ὅθεν, εἰς τὸν ἄλλον τομέα τῆς διδασκαλίας αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν γνώσεις μὴ εἰσέτι ἐπαρκῶς κεκτημένα καὶ ἀσφαλεῖς. Ἄσταθες διδακτικὸν πρόγραμμα, μὲ τὰς ἐντεῦθεν προκυπτούσας δυσχερεῖας συστηματοποίησης τοῦ ἐκάστοτε διδασκόμενου ὑλικοῦ εἰς ἓν συγκεκριμένον σύνολον, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἔχῃ δυσἀρέστους ἀντιπαιδαγωγικὰς καὶ ἀντιεπιστημονικὰς συνεπείας καὶ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐπιστημοφανῆ ἑρασιτεχνισμόν. Περαιτέρω, ὡς ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα ἡ Σχολή δέον νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν δημιουργίαν κάποιας παραδόσεως, γεγονός ἀπαιτοῦν σταθερότητα καὶ μονιμότητα τοῦ διδακτικοῦ τῆς προγράμματος. Οὐδὲ δύναται βεβαίως νὰ παρέχῃ εἰς μικρὰ σχετικῶς διαστήματα ἐπιστημονικὴν καὶ πρακτικὴν κατάρτισιν ριζικῶς διαφέρουσαν ἀπὸ σειρᾶς εἰς σειρὰν ἀποφοίτων.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ διδακτικὸν τῆς προγράμματος ἡ ἐλαστικότης καὶ προσαρμοστικότης τῆς Σχολῆς δέον νὰ περιορίζεται εἰς δύο σημεία :

α) Τὸν συνεχῆ ἔκσυγχρονισμόν τῆς διδασκομένης ὕλης ἐκάστου μαθήματος ὀργανικῶς ἐντεταγμένου εἰς τὸ πρόγραμμά της, καὶ

β) Τὴν συμπλήρωσιν τοῦ μονίμου διδακτικοῦ της προγράμματος μὲ τὴν μερικὴν ἐκ μέρους τῶν φοιτητῶν παρακολούθησιν τοῦ εὐρύτερου κύκλου ἐπιστημονικῆς δραστηριότητος. Ἡ παρακολούθησις αὐτὴ δεόν νὰ ἐρμηνεύεται ὡς περιλαμβάνουσα καὶ μερικὴν συμμετοχὴν εἰς ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἀναλαμβανόμενας ἢ ἐκτελουμέναις ἐπιστημονικὰς ἐργασίας (ἐρεῦνας κλπ.).

Μεγαλυτέραν ἐλαστικότητα καὶ προσαρμοστικότητα δεόν νὰ ἔχουν τὰ προγράμματα ἐξειδικεύσεως (μεταπτυχιακὰ Κέντρα εἰδικεύσεως). Ἐδῶ παρατηρεῖται συνδυασμὸς καθαρῶς διδακτικοῦ ἔργου, μὲ ἀνάγκην σχετικῶς σταθεροῦ καὶ μονίμου διδακτικοῦ προγράμματος, καὶ εὐρύτερου ἔργου ἐπιστημονικῆς ἐνημερώσεως, μὲ σαφῆ τὴν ἀνάγκην συνεχοῦς προσαρμογῆς εἰς θέματα τῆς ἀμέσου ἐπικαιρότητος.

Ὁ μέγιστος βαθμὸς ἐλαστικότητος καὶ προσαρμοστικότητος δεόν νὰ παρατηρεῖται μὲ τὸν κύκλον τῆς καθαρῶς ἐπιστημονικῆς δραστηριότητος τῆς Σχολῆς (λ.χ. ἔρευνα) καὶ εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐπιστημονικῆς ἐνημερώσεως (λ.χ. διαλέξεις, σεμινάρια, κλπ.).

Εἰς τὸ πλεῖστον τῶν γενικῶν ἐπιδιώξεων της τῆς μορφώσεως, διαφωτίσεως, ἐνημερώσεως καὶ δημιουργίας βιομηχανικῆς συνειδήσεως καὶ συνειδήσεως τῆς ἀναπτύξεως ἢ Σχολῆ δύναται νὰ ἀναπτύξη καὶ ἄλλας δραστηριότητας ὡς λ.χ. :

α) Ὁργάνωσις *συντόμων κύκλων ἐλευθέρων σπουδῶν δι' εἰδικὰ ἀγκυραῖα*. Εἶδη σεμιναρίων ὠργανουμένων τῇ συνεργασίᾳ ἐνδιαφερομένων ὀργανισμῶν, ὀργανώσεων, ἐπιχειρήσεων κλπ.

β) *Κύκλων διαλέξεων ἐπὶ ἐπικαιρῶν θεμάτων*.

γ) *Πρόγραμμα ἐκδόσεων* ἔργων σχετικῶν πρὸς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν διὰ τε τὸ εὐρύτερον κοινὸν καὶ διὰ τοὺς ἐπιστήμονας.

δ) Ὁργάνωσις *δημοσίων συζητήσεων* μεταξὺ διαφόρων παραγόντων διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐπιστημονικὴν συζήτησιν θεμάτων ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος, κλπ.

Ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος τομεὺς δραστηριότητος τῆς Σχολῆς δύναται νὰ εἶναι ἡ χορήγησις *ὑποτροφιῶν* εἰς φοιτητὰς καὶ σπουδαστὰς της διὰ σύντομον φοίτησίν των εἰς Σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ τὰς ὁποίας συνεργάζεται ἡ Σχολή. Τοιαῦται ὑποτροφίαι δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συνεπάγονται βαρέα ἔξοδα διὰ τὴν Σχολήν. Πλεῖστοι ὅσοι τῶν Σχολῶν ἢ Ἰδρυμάτων εἰδικεύσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ παρέχουν ὑποτροφίας. Εἶναι ὡς ἐκ τούτου δυνατόν νὰ προέλθῃ ἡ Σχολή εἰς συμφωνίας μετὰ τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων μετέχουν τοῦ Μεσογειακοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν, διὰ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν διὰ σπουδαστὰς ἢ φοιτητὰς τῆς Σχολῆς ὑποδεικνυμένους ὑπ' αὐτῆς. Ἐξ ἐτέρου ἡ Σχολή δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὸν σχηματισμὸν εἰδους ταμείου ἢ προγράμματος ὑποτροφιῶν διὰ κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν περαιτέρω ἐκπαιδεύσεως διὰ φοιτητὰς καὶ σπουδαστὰς της, καὶ διὰ τὴν χορήγησιν ὑπο-

τροφιῶν, κυρίως διὰ φοίτησιν εἰς τὰ Κέντρα εἰδικεύσεως, Ἑλλήνων σπουδαστῶν.

Ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν τομέα τῶν ὑποτροφιῶν ἡ Σχολὴ δύναται νὰ ἀναπτύξῃ καὶ τὴν ἑτέραν πλευράν, τῆς *φιλοξενίας ξένων ἔρευνητῶν*. Ὁ συνδυασμὸς οὗτος δύναται νὰ γίνῃ δι' ἀνταλλαγῆς. Π.χ. ἀριθμὸς ἔρευνητῶν (φοιτητῶν, πτυχιούχων ἢ σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς) φιλοξενεῖται ὑπὸ ἰδρύματος τοῦ ἑξωτερικοῦ καὶ ἡ Σχολὴ φιλοξενεῖ ἀντιστοίχως ἀριθμὸν ἔρευνητῶν τοῦ ξένου τούτου ἰδρύματος. Ὁ τομεὺς τῆς φιλοξενίας ξένων ἔρευνητῶν δύναται νὰ ὀργανωθῇ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ προγράμματος τῶν ἀνταλλαγῶν.

Τὰ ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα ἀποτελοῦν, ὡς εἶναι φανερόν, μέρος ἐνὸς γενικωτέρου προγράμματος τῶν *διεθνῶν σχέσεων* τῆς Σχολῆς. Πρόγραμμα τὸ ὁποῖον δύναται καὶ δεῖν νὰ ὀργανώσῃ ἡ Σχολὴ. Πέραν τῆς εἰς τὸ ἑξωτερικὸν ἀποστολῆς ὑποτρόφων, τῆς φιλοξενίας καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἔρευνητῶν, τὸ πρόγραμμα τοῦτο δύναται νὰ περιλαμβάνῃ καὶ μετακλήσεις ξένων καθηγητῶν, προσκλήσεις παρεπιδημούντων ξένων εἰδικῶν, ὀργάνωσιν ἀνταλλαγῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς μετὰ ξένων ἰδρυμάτων, συμμετοχὴν εἰς τὴν μετὰ ξένων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων ἔκδοσιν περιοδικῶν, μελετῶν κλπ. ἀνάληψιν κατ' ἀποκλειστικότητα μεταφράσεως καὶ κυκλοφορίας ἐν Ἑλλάδι ἐργασιῶν καὶ ἐκδόσεων ξένων ἰδρυμάτων, καὶ δὴ ἐπ' ἀμοιβαιότητι, ἀνταλλαγὴν πληροφοριῶν, δελτίων, προγραμμάτων σπουδῶν, ἐκδόσεων κλπ. Τέλος, μέρος τοῦ προγράμματος τούτου ἀποτελοῦν, ὡς εἰκός, αἱ συμμετοχαὶ εἰς συνέδρια καὶ ἡ συνεργασία εἰς κοινὰ προγράμματα ἔρευνῶν μετὰ ξένων ἰδρυμάτων καὶ ὀργανώσεων.